

Ministers Udtalelse ifjor, der løb saaledes, at det var ikke sagt, at det at give en Samsundsklasse lettere Afgang til Laan var det Samme som at lette Tilstanden, det var ofte Tilfældet, at en lettere Afgang til Laan var en begyndende Fare for en Samsundsklasse. Det kan i enkelte Tilfælde være Tvivlsmaal underkastet, om man nu flaar ligeoverfor saadanne Tilfælde, hvor der virkelig vil naas det Gode, man ventter, eller ikke, og man kan ikke undre sig over, om Nogle i saa Henseende ere mere tilbøjelige til at stille sig mere tvivlende end Andre. Derfom det virkelig gjælder om saaledes at løfte og udvikle en talrig Samsundsklasse, saa forstaaer jeg ikke, hvorfor den ærede Minister paa sin Side vil drage Grændsen saa skarpt mellem Kjøbstad og Land; hvorfor da ikke søge at løfte og udvikle de lavere stillede Samsundsklasser i Kjøbstæderne, naar iøvrigt Forholdene ere saa væsentlig ensartede. Dette er mit Hovedpunkt, min Hovedindvending mod det foreliggende Lovforslag. Ærede Medlemmer ville erindre, at jeg ved Siden af de forskjellige Betænkkeligheder, jeg fremsatte mod det foreliggende Lovforslag, kun paa dette ene Punkt har taget bestemt Forbehold. Jeg skal paa alle Punkter gjøre hvad jeg kan for at fremkomme med Ændringer, som kunne gjøre Vedtagelsen deraf efter min Mening mindre betænkkelig. Jeg har ikke udtalt, at hvis det ikke skulde lykkes at gennemføre dem, jeg da vilde stemme imod Loven; men jeg har kun udtalt, at hvis man vil gaa til at give alle dem, som besidde Hus, Afgang til Laan, da maatte jeg holde paa, at det ogsaa udstræktes til Kjøbstadbeboere, da jeg i modsat Fald vilde stemme imod Loven. Det er det eneste Punkt, hvor jeg har taget denne bestemte Forvaring. Nu har den ærede Minister ganske vist udtalt, at man jo ikke var afflaaren fra at gaa til en lignende Foranstaltning ved Lov overfor Kjøbstadbeboere, og gjort gjældende, at der formentlig var lettere Afgang for Kjøbstadbeboerne til at komme i Betragtning ved de nu bestaaende Kreditforeninger. Men med Hensyn til det sidste Punkt skal jeg erindre om, at ved at indtræde i en bestaaende Kreditforening nyde de Vedkommende ikke Godt af de Begunstigelser, som der her er Tale om at give de paatænkte Kreditforeninger. Og hvad angaar det at oprette en særlig Kreditforening for Kjøbstadbeboere, da har ganske vist den ærede Minister i Landsstinget udtalt, at der kunde blive Tale om noget Saadant; men han tilspøiede rigtignok i samme Mandbrat: Jeg tror imidlertid ikke, at der vil blive Spørgsmaal derom for det Første, fordi der er meget saa Ciendomme i Kjøbstæderne, som ikke ligge udenfor den Værdi, som der her i Lovforslaget er Tale om, og fordi Cierne ligge nærved Kilderne til Laanene. Altsaa, naar der ikke er Tale om saadanne særlige Kreditforeninger, saa nytter det kun lidt at henvise de Vedkommende til rent tænkte Foranstaltninger, medens

man holder dem borte fra de Foreninger, som nu oprettes. — Jeg skal ikke dvæle nærmere ved de andre Bemærkninger, som den ærede Minister gjorde overfor mig; maaske jeg ved 2den Behandling faar Leilighed til at komme tilbage til enkelte Punkter, forsaavidt jeg maatte finde mig foranlediget til at stille Ændringsforslag, vedkommende de paagjældende Punkter. Jeg skal endnu kun rette en indtørgende Opfordring til det høie Thing om i den Henseende ikke at stille mellem Kjøbstad og Land og trække en ufornøden Kløft mellem Beboerne der, og jeg vil haabe, at den ærede Minister ikke vil være den, som drager denne Kløft. Der fremkom Antydninger om, at denne Sag ikke skulde gaa i Udvalg, men at den var saa tilstrækkelig overveiet og drøftet af det andet Thing, at man uden videre kunde modtage den. Det er paastjønneelsesværdigt engang at se en saadan Ænerkjendelse af det andet Things Virksomhed; det er meget sjældent, at man flaar sig til No med, at Lovforslag have været Gjenstand for grundig Behandling i det andet Thing. Men det forekommer mig dog, at der netop ved denne Sag er mindre Grund til at flaa sig til No, da der under Forhandlingerne i det andet Thing paa flere Punkter reiste sig ikke saa ringe Modstand mod, hvad der er vedtaget. Ved Afstemningerne stode Partiernes omtrent lige mod hinanden, og Lovforslagets endelige Vedtagelse skete mod et stort Mindretal og med et Antal Stemmer, som ikke engang udgjør Halvdelen af Thingets Medlemmer. Jeg vil derfor tro, at der er fuldt saa megen Grund her som i mange andre Tilfælde til at sende dette Lovforslag til Udvalg; men det er selvfølgeligt, at Thinget i saa Henseende maa kunne gjøre sit frie Skjøn gjældende. Jeg forbeholder mig i hvert Fald at stille Ændringsforslag om forskjellige Punkter til Sagens 2den Behandling.

B. Holm: Jeg var ikke bestemt paa at ville tage Ordet, men der er i Dag faldet et Par Bemærkninger fra to ærede Talere, som jeg vil tillade mig at sige et Par Ord imod. Den første Bemærkning var fra det ærede Medlem fra Ringkjøbing (Christianfen). Jeg tilstaaer, at jeg forstod ikke dette ærede Medlems Stilling. Det ærede Medlem begyndte med at udtale sin Tak til det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Bille), samt en endnu va. mere Tak til den høitærede Indenrigsminister, og disse to forskjellige Tak sluttede han med at sige, at han var sikker paa, at Loven vilde blive modtaget med Tilfredshed, selv om der ikke blev foretaget en eneste Forandring i den. Det forekom mig imidlertid, at Slutningen af hans Foredrag gif aldeles imod Loven, idet Resten af, hvad han sagde, var, at han vilde have et Lovforslag, som var bygget paa ganske andre Principer end dette Lovforslag. Det forekommer mig derfor, at hans Stilling var saa